

Toespraak Jan Eerbeek, oud-voorzitter Exodus Nederland, op de landelijke vrijwilligersdag van Exodus op 12 oktober 2012 Thema Thuisfront!

Graag zal ik zoals ieder jaar op deze mooie landelijke vrijwilligersdag enkele woorden spreken.

Voor mij persoonlijk is dat wel bijzonder. Ik heb het vanaf het begin gedaan als hoofdpredikant en als voorzitter van Exodus Nederland, en nu vandaag niet meer als voorzitter.

Ik ben dus nog betrokken bij Exodus. Volgend jaar is het afscheid en jullie worden daar ook voor uitgenodigd.

Het vrijwilligerswerk van Exodus heeft mijn hart: het is de basis waaruit Exodus is ontstaan en nog steeds één van de vitale pijlers waarop onze organisatie is gebouwd.

Vrijwilligers zijn om een aantal redenen belangrijk voor Exodus. Zeker ook met het oog op onze doelgroep. Ik noem er kort nu vijf. Later zal ik dat in een artikel nader uitwerken.

1. Vrijwilligers zijn vertegenwoordigers van de samenleving. Ze zijn de uitgestoken hand van de samenleving.

Zonder participatie van de samenleving zelf mist de re-integratie van gedetineerden de belangrijkste basis.

2. Vrijwilligers doen belangeloos wat ze doen. Het enige wat drijft is de persoon van de ander. Het is puur en het heeft een persoonlijk gezicht.

3. Er is sprake van wederkerigheid. Mensen worden voor elkaar van betekenis. Zo worden ex-gedetineerden ook voor vrijwilligers van betekenis.

4. Vrijwilligerswerk is een belangrijke taak naast het professionele werk. Vrijwilligers vervullen een rol die professionals niet kunnen vervullen.

5. Het vijfde punt, en dat brengt mij bij het thema van deze bijeenkomst: vrijwilligers brengen mensen thuis. Thuis bij elkaar, thuis in de samenleving en misschien ook wel thuis bij God.

Het thuisfront is het thema van deze bijeenkomst. Je thuis is de belangrijkste plaats in je leven. Thuisloosheid, geen thuis hebben, kan diepe eenzaamheid en vervreemding betekenen. Los, niet verworteld, in de samenleving staan.

Het thuisfront voor gedetineerden is belangrijk. Het is je houvast, je perspectief, je verlangen, je steun. En tegelijk heeft het thuisfront het misschien vaak nog wel moeilijker dan de gedetineerde zelf. Het gaat om man, vrouw, partner, vader, moeder, kinderen.

Zo maar een paar observaties: isolement. Wie weet ervan? Mensen die niet meer groeten, een stortvloed aan problemen waar je alleen voor staat. Gestigmatiseerd. Vertel ik het de kinderen en hoe vertel ik het de kinderen? En wat vertellen de kinderen zelf?

Jullie als vrijwilligers zijn vaak verbindingsfiguren met thuis. Je zoekt mensen thuis op. Je brengt mensen zoals ouders en kinderen met elkaar in verbinding. Prachtig dat jullie dat willen doen.

Zoals ieder jaar krijgen jullie dit jaar ook weer een bijzonder symbool mee. Het is een kaars. Een kaars is een lichtpunt. Lichtpunten zijn jullie voor mensen. Soms nog het enige houvast. Dan is alleen jullie voornaam al voor mensen een baken, een lichtpuntje, om niet helemaal in de zee van narigheid ten onder te gaan.

Ons werk is moeilijk. Soms werken we met mensen met wie niemand het uithoudt. En soms denk je misschien ook wel: het is dweilen met de kraan open. En dan ineens weer heb je zo'n diepe ervaring, en dan weet je weer waarvoor je het doet.

Neem deze kaars mee. Steek hem zo nu en dan aan. En zie in die vlam waarom je het doet: een lichtpunt te zijn. Een lichtpunt te zijn voor mensen die het aan zichzelf alleen overgeleverd niet redden. Een lichtpunt dat er in onze vaak harde wereld ergens iets van thuis bestaat.